

STANOVISKO VLÁDY

k návrhu poslanců Kateřiny Valachové a Patrika Nachera na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 119/2001 Sb., kterým se stanoví pravidla pro případy souběžně probíhajících výkonů rozhodnutí, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk č. 986)

Vláda na své schůzi dne 21. září 2020 projednala a posoudila návrh zákona, kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 119/2001 Sb., kterým se stanoví pravidla pro případy souběžně probíhajících výkonů rozhodnutí, ve znění pozdějších předpisů, a zaujala k němu **souhlasné stanovisko**.

Vláda předně konstatuje, že návrh zákona se snaží do českého právního řádu zavést institut chráněného účtu, který vláda považuje za velmi prospěšný. Zároveň však vláda upozorňuje na některé níže uvedené dílčí skutečnosti, které je vhodné v rámci dalšího legislativního procesu zohlednit:

1. Návrh zákona je na některých místech napsán složitě a legislativní text není formulován vždy přesně. Například v navrženém ustanovení § 304e odst. 1 větě třetí občanského soudního řádu se odkazuje na § 304c odst. 1 větu druhou. Tento odkaz je však nepřesný, neboť náležitosti žádosti obsahuje § 304c odst. 1 věta první. Věta druhá pouze stanoví, že součástí žádosti je prohlášení povinného, že v jeho prospěch není v den podání žádosti veden žádný chráněný účet. Ze smyslu a účelu návrhu zákona lze však usuzovat, že odkaz by měl směřovat na všechny náležitosti žádosti.
2. Lze vyjádřit pochybnost, zda Česká správa sociálního zabezpečení bude schopná aplikovat úpravu navrženou v § 304c odst. 4 občanského soudního řádu, ve které se uvádí, že plátce jiného příjmu podle § 304d odst. 1 občanského soudního řádu vyplácí peněžní prostředky na číslo účtu podle sdělení soudu ode dne následujícího po dni, kdy mu bylo sdělení soudu doručeno. Plátcem tohoto jiného příjmu je i Česká správa sociálního zabezpečení, která vyplácí důchody. Změna ve výplatě důchodů se provádí podle § 64 odst. 4 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, kde jsou

stanoveny specifické podmínky. Pokud bude důchod vyplácen na chráněný účet, tyto zákonné podmínky splněny nebudou. Právní úpravy tedy budou neprovázané.

Stejně tak může být problematická aplikace nově navrženého § 304d občanského soudního řádu. Podle § 304d odst. 1 bude muset Česká správa sociálního zabezpečení vystavit potvrzení o čísle účtu, z něhož jsou vypláceny chráněné příjmy. Česká správa sociálního zabezpečení však pro výplatu důchodů používá pouze jeden účet. Je-li veden výkon rozhodnutí pouze příkázáním z účtu, nikoliv srážkami z důchodu, vyplácí Česká správa sociálního zabezpečení celý důchod na účet, na který je vedena exekuce. To znamená, že je vyplácena jak nepostižitelná, tak i postižitelná částka. Na chráněný účet tak budou převáděny i částky postižitelné, což však zřejmě není smyslem návrhu zákona.

3. Z návrhu zákona není zcela jasné postavení exekutora ve vztahu k chráněnému účtu. Není například zřejmé, jakým způsobem by měl exekutor postupovat v případě, že dojde k závěru, že na chráněném účtu se vyskytují nesrovnalosti.
4. Za ne zcela vhodný považuje vláda i návrh novely exekučního řádu, podle kterého nemá být možné opakovaně postihnout účet manžela v jednom exekučním řízení. Lze si představit situace, kdy toho povinný využije a bude na takto nepostižitelný účet převádět finanční prostředky, které mu náleží, a které by byly jinak postiženy exekucí. Z návrhu zákona také není patrné, jak bude naloženo s chráněným účtem, pokud dlužník vstoupí do insolvenčního řízení.
5. Za problematickou lze považovat skutečnost, že odůvodnění návrhu zákona nevyčísluje dopady do bankovního sektoru. Návrh zákona zavádí peněžním ústavům nové povinnosti, mimo jiné například povinnost peněžního ústavu na chráněný účet převést finanční prostředky specifikované v nově navrženém § 304c odst. 3 občanského soudního řádu, které byly po zřízení chráněného účtu připsány na účet, na nějž je veden výkon rozhodnutí, a to do konce pracovního dne, ve kterém byly tyto prostředky připsány na účet postižený výkonem rozhodnutí. To na peněžní ústavy klade povinnost vytvoření automatizovaného systému pro rozpoznávání těchto finančních prostředků, jehož nákladností se však odůvodnění návrhu zákona nezabývá. Na druhou stranu však návrh zákona vyžaduje, aby peněžní ústav neměl ze smlouvy o účtu právo na úplatu od povinného.